

Организиранiot криминал стана одлика на балканскиот регион по неговата дестабилизација. Проблемот е во тоа што најголемиот дел од организиранiot криминал е поврзан со администрацијата. Најголемите проблеми од оваа област се забележуваат во фелата на политичките елити. Треба јасно да се каже дека регионот губи една милијарда евра од даноците на акцизи на цигари, многу пари се вртат кај терористите и преку разни криминални дела. Државите од регионот сигурно треба нешто да преземат. Македонија воопшто не е имуна на овие влијанија. Напротив, таа е една од поголемите алки од синџирот кој носи беда, сиромаштија и други девијации, се иницирани токму од дејностите на подземјето, корупцијата и криминалот кој има сè поорганизирани

облици. Владите од земјите во регионот кажуваат дека прават сè најдобро, дека речиси и да нема никаква корупција и слични работи. Но, доколку ги слушнете бизнисмените, стопанствениците, обичните граѓани тогаш вистината е сосема спротивна. До сега македонските влади несигурно настапуваа во однос на корупцијата. Владината загриженост за алармирачката корупција многумина ја сметаат за неискрена. Како што Македонија се загрева за догодишните избори, така прашањето за корупцијата доминира во политичката агенда. Сите претходни напори на македонската Влада за справување со корупцијата, во најмала рака, беа неконзистентни. Колку време требаше да се чека за да почне процесот против еден висок официјален претставник, поранешниот министер за одбрана

деполитизацијата на јавната администрација. Инаку, корупцијата ќе постои сè додека има исплатливост во неа. А има! Во Македонија има корупција и тоа е факт. Но, со оглед на целата економска ситуација, разбирливо е што доаѓа до неа и до други слични девијантни појави. Таа се поттикнува, се стимулира, со неа се преживува, се заработува, за иднина се обезбедува животот за уште две до три поколенија. Е, па зошто некој туку така би се откажал од оваа благодет. Ризично е, опасно, но целиот живот е ризик и затоа оние кои не се плашат не застануваат. Напротив, безмилосно и беспрекорно продолжуваат, грабаат напред. И ако некој ги открие, ги осуди и слично, тие гајле немаат. Ќе фрлат од ракав ситни шеесет-седумдесет илјади евра и нема да лежат во зандани. Со парите кои

Една од поголемите алки во синџирот кој носи беда, сиромаштија и други девијации, се иницирани токму од дејностите на подземјето, корупцијата и криминалот, кои имаат сè поорганизирани облици. Владите од земјите во регионот кажуваат дека прават сè најдобро, дека речиси и да нема никаква корупција и слични работи. Но, доколку ги слушнете бизнисмените, стопанствениците, обичните граѓани тогаш вистината е сосема спротивна. Покрај воспоставувањето систем за справување со корупцијата, треба да има стратегија, јасно изразена политичка волја за спречување на корупцијата, самостојност на органите кои работат на спречувањето на корупцијата и деполитизација на јавната администрација. Инаку, корупцијата ќе постои сè додека има исплатливост во неа. А има!

АРАМИСКИ ГНЕЗДА

Пишува: **Мишко ТАЛЕСКИ**

Љубен Пауновски, кој се смета за виновен за учество во проневера на неколку милиони евра за време на неговото министерување, кое заврши на почетокот на 2001 година. Маскаради. Отпосле следуваа неколку историски случаи кои, главно, во основата имаа политичка заднина за дневните потреби со елементи на класичен реваншизам кон политичките неистомисленници. Она што отсекогаш недостасувало надвор од нашето општество е воспоставувањето систем за справување со корупцијата, кој подразбира и институции и регулатива, како и синхронизиран настап во борбата на оние кои се вклучени во тој систем. Антикорупциската комисија е само една од алките во системот и за да има ефект од тоа треба сите институции, и Јавното обвинителство и судовите, да имаат координиран настап.

ВИЗИЈА БЕЗ СТРАТЕГИЈА

И неделиве наназад се покажа дека оваа теорија е утопија во нашето работење. Во борбата против оваа појава, која постои и за која треба да се зборува само за нејзиното ниво и интензитет, е направено нешто во делот на регулативата, но дека проблемот е во нејзината примена. Покрај воспоставувањето систем за справување со корупцијата, треба да има стратегија, јасно изразена политичка волја за спречување на корупцијата, самостојност на органите кои работат на спречувањето на корупцијата и

ги испрале, ги откраднале од мене, од тебе, од вас, ќе си ја платат слободата и како ништо да не било. За нив судската инстанца не вреди ништо. Важно било, според министерката за правда, тоа што тие пари од криминалецот директно ќе оделе во државниот Буџет. Правда на ниво, ашколсун. Еден извештај од Меѓународната кризна група, кој открива раширена корупција во Македонија, крена голем прав уште во 2002 година. Тогаш Едвард Џозеф од МКГ, од некои структури беше прогласен за "криминалец", кој би требало да биде протеран од земјата, од страна на министерот за надворешни работи. Извештајот, јавна тајна во Македонија: "Како корупцијата ја влече земјата надолу", беше објавен на 14 август 2002 година, посочувајќи неколку случаи на нечесно работење кај највисоките владини нивоа. Тогаш беше предупредено дека ситуацијата не само што може да го уназади економскиот напредок, туку претставува и сериозна закана за кршливата стабилност на македонската држава. Портпаролот на тогашната владејачка партија ВМРО-ДПМНЕ, Влатко Ѓорчев, рече дека пресметката била "обид за мек државен удар во земјата" и дека аналитичарот на МКГ "лобира за главната опозициона партија СДСМ" во изборната трка во Македонија. Кој за кого денес лобира? Кој стои зад денешната опозиција која дава остри оценки за коруптивните зафати и организиранiot криминал на денешнава власт? Исти работи, исти нешта со заменети улоги на истите актери. Покрај интензивната меѓународна активност и декларативно изразената политичка волја за хармонизирање на националното

Во Македонија има корупција и тоа е факт. Со оглед на економската ситуација, разбирливо е што доаѓа до неа и до слични девијантни појави. Таа се поттикнува, се стимулира, со неа се преживува, се заработува, за иднина се обезбедува животот за уште две до три поколенија. Е, па зошто некој туку така би се откажал

од оваа благодет. Ризично е, опасно, но целиот живот е ризик и затоа оние кои не се плашат не застануваат. Напротив, безмилосно и беспрекорно продолжуваат, грабаат напред. И ако некој ги открие, ги осуди и слично, тие гајле немаат. Ќе фрлат од раков ситни шеесет-седумдесет илјади евра и нема да лежат во зандани. Со парите кои ги испрале, ги откраднале од мене, од тебе, од вас, ќе си ја платат слободата и како ништо да не било. За нив судската инстанца не вреди ништо. Кренале раце, кренале раменици и чекаат подобри времиња, чекаат нови луѓе, нови политички дејци, кои поинаку ќе размислуваат и ќе работат од денешниве. Европа од нас бара да ги сотреме арамиските гнезда.

ДАЛИ ВО СТАРИТЕ ГНЕЗДА ЌЕ СЕ ИСПИЛАТ НЕКАКВИ "НОВИ" ПИЛЦИ!?

законодавство во сферата на борба против криминалот од сите видови, а особено против организираниот криминал, корупцијата и перењето пари, со стандардите на Европската унија, Република Македонија сè уште е далеку од нивна задоволувачка имплементација. Македонија сè уште е неразвиена постконфликтна држава што во голема мерка е под голем ризик, неспособна, оперативна или политички, целосно да ги реши предизвиците исправени пред неа.

ЛЕГАЛИЗАЦИЈА НА КОРУПЦИЈАТА КАКО ИЗЛЕЗ ОД КОРСОКАКОТ

Македонската економија во континуитет е во своевидна апатија. Практично и да нема национална стратегија за развој. Тоа е очигледно, бидејќи нема или речиси нема инвестирање ниту од домашни ниту од странски инвеститори. Економскиот успех мора да биде стимулиран со добра регулатива која ќе ги отстрани сите пречки создавани поради мито и корупција, кои како да се вградени во системот. Замислете, долгот меѓу внатрешните стопански субјекти е по-

голем од надворешниот долг на земјава. За запирање на тоа е неопходна вистинска, а не декларативна политичка волја, поддршка на итни реформи од сите политички субјекти. Сè тоа нема да биде доволно без судска поддршка, на процесот на реформите - во правец на ефикасна заштита на инвеститорите, акционерите, доверителите. Во последно време се појавија и некои т.н. експертски теории дека корупцијата е пазар на понуда и побарувачка. Слушнале некоја теза од некои европски професори дека преку легализирањето на корупцијата ќе се намалел интересот за неа. Најпробна перверзија. Уште тоа ни недостасува па тиквата конечно да се распука. Колку пари се одлеани надвор - на приватни сметки, е прашање на кое одговор сè уште се очекува од Антикорупциската комисија, од Јавното обвинителство, од судовите... Од политичарите не очекувајте да ви дадат одговор затоа што тие се најзасегнатите, најповиканите. Тука се сконцентрирани најголемите арамиски гнезда. Непробојни се како тврдини. Никогаш нема да можете да ги пробие бариерите кои ги штитат од јавноста, од обичните. Тие се добро изработени пунктови кои трпат и нуклеарни удари. Некој

се обидува да ги разурне, но по сè изгледа попусто. Политичките фактори во прв ред се сконцентрирани на неконтролираната и неограничената извршна власт, како амбиент во кој вршењето на јавната функција се сведува на нејзина партиска и лична приватизација. Првиот македонски закон за спречување на корупцијата е усвоен во април 2002 година, по дури петгодишна работа на него. По усвојувањето на Законот во јавноста имаше реакции поради одлагањето на неговата имплементација, што беше оценето како намерно одбегнување на обврската за постапување во согласност со одредбите од овој Закон од страна на тогашната владејачка коалиција. Непотизмот како дел од девијацијата во општеството е приказна сама за себе. Колку штета се нанесе и сè уште се наносува со тоа што децата на блиските или на влијателните пријатели или роднини се местат директно од студентската клупа, без никакво работно и животно искуство за заменици-министри, советници за национална безбедност на претседателот на Република Македонија, амбасадори, конзули, директори, потсекретари, помошници министри итн. Истовремено, додека неискусни, а во голем број и нестручни луѓе упаднаа однадвор директно на влијателни и значајни позиции во управата, по партиска, пријателска, роднинска или бизнис врска, а некои други граѓани на Македонија чекаат во бироата за вработување по пет и повеќе години. Тие на ништо повеќе не се надеваат. Кренале раце, кренале раменици и чекаат подобри времиња, чекаат нови луѓе, нови политички дејци, кои поинаку ќе размислуваат и ќе работат од денешниве. Дотогаш ќе чекаме Брисел и ЕУ, преку советодавни проекти, да ни ја намалуваат оваа девијација, да ни го спуштаат нивото кое екстремно сме го подигнале на едно неподносливо рамниште. Очигледно дека домашните експозитури не се до крај подготвени да го сузбијат злото на денешницата. Се плашат од себеранување, се плашат од политички самоубиства и прерано згаснување на своите политички кариери. Арно ама, еден ден и тоа ќе мора да дојде. Европа не сака само декларативни заложби, донесување закони кои во практиката и животот не се спроведуваат. Европа сака акции, Европа сака што поскоро да паднат политички глави. Тука е успехот на едно општество. Европа сака да ја задоволи својата суета со жртви. Да види како во реформите на една мала држава има искрени зафати во неутрализацијата на индивидуите кои својата кариера ја насочиле во валкана заработувачка. Европа од нас бара да ги сотреме арамиските гнезда. Во нив има премногу испилени. Со отворени усти чекаат нови залаци.